

BILTEN KIP

Oktobar 2003.

Ovaj bilten je objavljen radi potpunijeg upoznavanja sudstva sa aktivnostima KIP. Ova publikacija je podijeljena sudijama i tužiocima na Kosovu. Mesečni bilten KIP sada sadrži članke pripadnika KIP koji se tiču stvari od interesa za sudije i tužioce koji rade na Kosovu.

“Videti dalje od svog nosa”

Posebne mogućnosti obrazovanja

Putovanje nas najčešće nadahnjuje i obaveštava. Proširuje naše vidike, pomaže nam i daje sugestije, usmeravaju nas i motiviše u poboljšanju naših znanja i veština. To je povod i mandat Kosovskog instituta za pravosuđe (KIP) koji sprovodi ova studijska putovanja i radna putovanja za sudije i tužioce Kosova, koji su dugo bili isključeni iz modernog pravosudnog razvoja u Evropi i dalje na zapadu a sada su željni da se usmere u procesu tranzicije pravnog sistema i tako dalje. Način dobijanja partnera u međunarodnoj zajednici. Učesnici studijskih i radnih poseta koji dolaze u dodir sa svojim kolegama u stranim zemljama, potvrđiće takođe svoje znanje, prepoznaće vrednosti njihove tradicije i prakse i biće svesni da su prihvaćeni i poštovani.

KIP je ponudio studijska putovanja u Švajcarsku, Nemačku, Francusku, Holandiju, Poljsku, Luxemburg,

Sloveniju i Hrvatsku. Studijska poseta Bugarskoj je planirana. Posete drugim zemljama Evrope i Balkana se predviđaju. Nekoliko radnih poseta su dosada sprovedena u Konstanci/ Nemačka. S početkom oktobra počće radna poseta u mestu Gera/ Nemačka koje se nalazi u Thuringia, bivši deo Demokratske Republike Nemačke. Nova studijska poseta Nemačkoj planirana je za period od 9.11. - 15.11.2003. Učesnici koji su izabrani jesu: sudije Mejreme Zekaj, meleqe Bexheti, Vjollca Rizaj, Selman Bogiqi, Ragip Zeneli, Fehmije Zhubi, Jonuz Bugari I tužioc i Ismet Ujkani, Vaxhit Idrizi I Slobodan Stevanović.

Ciljevi studijskih i radnih poseta

Pored navedenih i očekivanih efekata širenja vidika učesnika, **studijsko putovanje** pomaže u uspostavljanju veza aktivnih sudija i tužioca da poboljšaju saradnju sa svojim kolegama u inostranstvu, pogotovu na polju pravne pomoći i uzajamnog izručivanja krivaca. Upoznaće se sa modernim

metodama u suzbijanju kriminala i modernog rukovođenja.

S obzirom na porast integracije Kosova u međunarodnu porodicu i imajući u vidu činjenicu da je narod Kosova rasprostranjen svuda u svetu, ovakva saradnja i upustvo je potrebno. Iskustvo u prenošenju pravila u međunarodnom privatnom i javnom pravu mora se steći. Standardi međunarodnog pravnog poretka, ostvarenje ljudskih prava u postupku se mora naučiti. Korisno je za pravosudni posao na Kosovu saznati kako sudovi funkcionišu i kako je organizovana saradnja sudova sa tužilaštvom i policije i tužilaštva. Ovakvi patenti za svoj sopstveni rad se mogu naći u konsolidovanim pravnim sistemima Evrope. Interesantno je takođe pratiti kako bivši delovi Jugoslavije izlaze na kraj sa problemima tranzicije u pravosuđu.

Studijska putovanja su praćena od strane lokalnih ili međunarodnih sudskih instruktora od strane KIP, shodno njihovom iskustvu i izabranim ciljevima studijske posete. Studijska putovanja osnažuju moral grupe, uključujući i predstavnike manjina.

Nasuprot studijskim putovanjima, **radne posete** imaju za cilj da pruže intenzivniji utisak o svakodnevnom radu svojih kolega van zemlje. Oni uglavnom traju tri nedelje. Poslate sudije i tužiocisti zajedno dvoje ili troje, pratiće suđenja u sudu ili u prostorijama tužilaštva. Oni će morati da pripreme slučajeve zajedno sa svojim kolegama koji ih upućuju. Zbog toga je potrebno da sudije i tužiocisti koji se prijavljuju, razumeju jezik te zemlje. Ovi preduslovi ograničavaju broj prijavljenih. Raditi sa

prevodiocima je u suprotnosti sa studijskim putovanjem-nemoguće.

Izazovi u obavljanju studijske i radne posete

Obrazovne mogućnosti su atraktivne i izazivaju veliki interes. Ovakva putovanja su izazov za KIP i OSCE u ime organizovanih napora i finansijskih zahteva. To se može videti na rasporedu studijskog putovanja za Nemačku, gde skoro 150 kandidata konkurišu za 10 pozicija. Nakon opšteg planiranja studijskih putovanja u godišnjem programu KIP-a i nacrtu budžeta, konkretan program uz pomoć nemačkih kolega mora se ustanoviti. Poseta se treba najaviti u KIP-ovom mesečnom biltenu i pozivnice treba poslati svim sudijama i tužiocima na Kosovu, prevedenih na srpski i albanski jezik od strane naših prevodioca. Službenici odeljenja za vladavinu prava OSCE biće obavešteni da proslede obaveštenje sudijama i tužiocima u njihovoj regiji. Predsednici sudova su dodatno zamoljeni da upute svoje kolege. Proces odabira pratiće, iscrpljujući skoro sve kapacitete Kosovskog instituta za pravosuđe, koji nema dovoljno osoblja: viši administrativni službenik prikuplja zahteve, pokazuje nam da li je kandidat već bio poslat vani ili postoje druge prepreke, kao što su nedostatak važećih putnih isprava, nacionalni kodirektor i odgovoran sudski trener treba da odaberu srećne kandidate. To znači, da oni moraju da poštuju, različite

regije i nivoe sudova, mora da uzmu u obzir da postoje ženski i muški kandidati, i da se mora pružiti šansa manjinama itd. Onda treba objaviti rezultate, koji će izazvati pozitivne reakcije kod uspešnih kandidata i razočarenje drugih. Sada mi treba da tražimo vizu, karte i druge neophodnosti. To će da produžiti rad drugih ljudi koji rade u KIP-u kao što je finansijski službenik, administrativni asistent i vozač. Nakon obavljene studijske i radne posete, kolege će podeliti njihova iskustva sa svojim kolegama za vreme sastanaka uređenih od strane KIP.

Sve do sada OSCE je snabdevao KIP sa neophodnim budžetom. Savet

Evrope, Nemačka i Švajcarska vlada su fondirali naš program i nadamo se da će to činiti i u budućnosti, iako je Kosovski institut za pravosuđe na putu da postane lokalna Škola Magistrature, tako da su finansijska sredstva fondiranja države retka.

Uprkos svim nevoljama, studijska i radna putovanja su zadovoljstvo za instruktore i osoblje koje je uključeno, dirnuti su interesovanjem i angažovanjem učesnika. To nas motiviše da nastavimo da ulažemo napore.

Dr. iur. Horst Proetel, Sudski trener u KIP i bivši sudija i instruktor u Nemačkoj

Aktivnosti u oktobru 2003.

- Trening o novim Privremenim krivičnim zakonima
- Trening o terorizmu, organizovanom kriminalu, zaštiti svedoka i drugim temama kao i o sudskoj praksi
- Program edukacije vani

Trening o novim Privremenim krivičnim zakonima

3.-4. Oktobar 2003.

Glavni trening u ranom oktobru jeste trening o novim Privremenim krivičnim zakonima. Zakazan je za 3. i 4. oktobar i biće održan u Policijskoj školi Kosova u Vučitrnu. Organizovan je u saradnji sa mnogobrojnim partnerima, kao što su OSBE, SA, DP i PŠK. Učesnici će biti sudije, javni tužioci, advokati i predstavnici PŠK. Budući da se očekuje visoko učešće svih grupa ovom važnom događaju, učesnici će biti odvojeni u dve grupe, jedna u petak jedna u subotu, tako da će otežavanje rada sudova biti svedeno na najmanju moguću meru. Nakon uvodnih napomena koje će biti dati od viskih ličnosti zakonske zajednice, Zakonski savetnik UNMIK i predstavnici njegove kancelarije će dati prezentaciju novih zakona a pregled izmena će biti dat od strane

mesnih i međunarodnih eksperata-konsultanata SE, koji su zajedno radili u procesu sastavljanja.

**Trening o terorizmu, organizovanom kriminalu, zaštiti svedoka I drugim temama kai I o sudskoj praksi
17. I 18. Oktobar 2003.**

Ovaj trening za mesne i međunarodne sudije i javne tužioce organizovan je od strane KIP, Departmenta pravde i ICTY. Teme prvoga dana biće: definicija krivičnog dela terorizma po UNMIK-ovoj uredbi 2001/12, organizovani kriminal kako je definisan u UNMIK-ovoj uredbi 2001/22, zaštita svedoka-praksa i zakonodavstvo, prikrivene mere po UNMIK-ovoj uredbi 2002/6, mediji i krivični postupak, a teme druga dana: zakonodavstvo o kažnjavanju, praksa i sudska diskrecija. Trening će biti kombinacija predavanja, diskusije i studiranja slučaja.

**OSTALI – BUDUĆI DOGAĐAJI
Program edukacije van zemlje**

Nakon studijske posete Švajcarskoj u periodu 23-30 avgusta, KIP vrši pripreme za jednu radnu posetu i jednu studijsku posetu Nemačkoj. Radna poseta je planirana za 5.-25. oktobar 2003. za dvojicu sudija/javnih tužioca a studijska za 9.-15. novembar 2003. za oko 10 magistrata.

Pripreme za studijsku posetu Bugarskoj su takođe u toku.

